

Saaristotalohanke

LOPPURAPORTTI

PRO SINERVO RY

1. maaliskuuta 2018
Tekijä: Tiina Saaresranta

Saaristotalohanke

LOPPURAPORTTI

Sisällys

1. TOTEUTTAJAN NIMI	2
2. HANKKEEN NIMI JA HANKETUNNUS	2
3. YHTEENVETO HANKKEESTA	2
4. RAPORTTI	2
4.1. HANKKEEN TAVOITTEET	2
A. YLEMMÄN TASON TAVOITTEET, JOIDEN OSA HANKE ON	2
B. HANKKEEN TAVOITTEET	3
4.2. TOTEUTUS	3
A. TOIMENPITEET	3
B. AIKATAULU	10
C. RESURSSIT	10
D. TOTEUTUKSEN ORGANISAATIO	10
E. KUSTANNUKSET JA RAHOITUS	10
F. RAPORTOINTI JA SEURANTA	11
G. TOTEUTUSOLETUKSET JA RISKIT	11
4.3. YHTEISTYÖKUMPPANIT	12
4.4. TULOKSET JA VAIKUTUKSET	13
5. ESITYKSET JATKOTOIMENPITEIKSI	16
6. ALLEKIRJOITTAJAT JA PÄIVÄYS	16
LIITE 1: HANKKEEN TOIMINTOJEN TOTEUTUNUT AIKATAULU	17

Kuvat:

Kansi: Saaristotaitopäivä Esa ja Eero Pursimon silakkarysällä toukokuussa 2016. Kuva: Ihab Aldolaimi Ventania.

Kuva 1 Sinervon kahveilla, syksy 2016. Kuva: Tiina Saaresranta.

Kuva 2 Tienvarsien siivouspäivä, kevät 2017. Kuva: Tiina Saaresranta.

Kuva 3: Saaristotaitopäivä, talvi 2018. Kuva: Tiina Saaresranta.

Kuva 4: Retki Valtosten kotimuseoon, kesä 2017. Kuva: Tiina Saaresranta.

Kuva 5: Saaristotalohankkeen päätöstapahtuma, talvi 2018. Kuva: Tommi Taipale.

Kuva 6: Saaristomme 100 vuotta -viikko, syksy 2017. Kuva: Tommi Taipale.

1. Toteuttajan nimi

Pro Sinervo ry.

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Velkuan saaristotalo Sinervo, hanke numero 12042.

3. Yhteenveto hankkeesta

Saaristotalohanke (maaliskuu 2016-helmikuu 2018) oli Pro Sinervo ry:n kaksivuotinen Velkuan ja Livonsaaren alueella toiminut Leader-hanke. Hankkeen päämääränä oli nostaa esille saaristolaisuutta, saaristokulttuuria ja -perinteitä kaiken ikäisille suunnatuilla toiminnoilla. Hankkeessa tehtiin perinteenkeruuta haastatteleamalla vanhemman polven saaristolaisia; pilotoitiin saaristokasvatustoimintoja yhteistyössä Velkuan koulun kanssa; järjestettiin kuukausittain keskustelutilaisuuksia tai temaattisia retkiä Velkuan-Livonsaaren alueen luonto- tai kulttuuriperintökohteisiin; toteutettiin työpajoja sekä lyhytkursseja saariston luonnonvarojen käyttöön liittyen, sekä organisoitiin vuodenaikaistapahtumia. Hanke edisti alueen yhdistysten välistä yhteistyötä ja yhteenkuuluvuutta, sekä vahvisti vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden tietoisuutta ja kiinnostusta alueen kulttuuri- ja luontoresursseihin. Hanketta toteutti osa-aikainen hankevetäjä. Hanke saavutti eri ikäryhmät ja motivoi osallistumaan toimintojen toteuttamiseen talkootyöllä, jota hankkeen aikana kirjattiin noin 740 tuntia.

4. Raportti

4.1. Hankkeen tavoitteet

a. Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Hanke linkittyi Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman strategiaan, jossa tavoitteena on lisätä maaseudun elinvoimaa ja elämänlaatua vahvistamalla paikallista omaehtoista toimintaa.

Hankkeen päämäärät ja toiminnat olivat yhteneviä Varsin Hyvän strategian ja tavoitteiden kanssa, sillä hankkeen tavoitteena oli edistää alueen asukkaiden aktiivista osallistumista oman kotiseutunsa kehityksen ja hyvinvoinnin puolesta.

KUVA 1 SINERVON KAHVEILLA

b. Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena oli tukea Velkuan-Livonsaaren alueen saaristolaisidentiteettiä, paikallistietämykseen ja historiaan pohjautuvaa kestävästä kehitystä, yhteistyötä, ja osallistumista. Hankkeen päämääränä oli palvella paikallisyhteisöä vahvistaen saaristolaisidentiteettiä ja tehden näkyväksi alueen erityisyyttä: saariston toimintaympäristöä, luontoa, saaristolaisuutta, perinteisiä taitoja, perinteitä ja historiaa. Hankkeella pyrittiin lisäämään alueen elinvoimaisuutta, vireyttä ja vetovoimaa monipuolisella toiminnalla ja tapahtumilla. Pitkätähitimen tavoitteena oli alueen virkeänä pitäminen ja syrjäkyliksi muodostumisen ehkäisy. Hankkeen tavoitteena oli edistää sukupolvelta toiselle välittyvää osaamista ja tietotaitoa, esim. kädentaitoja, elinkeino- ja ruokakulttuuria, sekä lisätä ihmisten aktiivisuutta oman alueensa toimijoina ja asiantuntijoina.

4.2. Toteutus

a. Toimenpiteet

Hankkeen tavoitteiden toteutumista varten oli hankesuunnitelmaan kirjattu 11 toimenpidettä. Hankkeen alkaessa laadittiin yksityiskohtainen työsuunnitelma ja toteuttamisaikataulu. Vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä Velkuan-Livonsaaren asukkaiden, yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa toteutettiin toimenpiteet seuraavien konkreettisten aktiviteettien muodossa, jotka hankkeen kuluessa saatiin päätökseen:

1. Alueen asukkaiden toiveet ja tarpeet Saaristotalohankkeen toiminnoille selvitetään

- Hankkeen alussa ja sen puolivälissä tehtiin avoimet kirjalliset kyselyt, joista tiedotettiin Saaristotiedotteessa, Velkuan Sanomissa ja hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa. Kyselyyn vastaamiseen kannustettiin vastaajien kesken arvottavilla palkinnoilla (lahjakortit yhdistyksen pop up-lounaalle ja lähipizzeriaan).
- Kaikille Velkuan koulun oppilaiden huoltajille lähetettiin kysely, jossa kartoitettiin tarpeita lasten ja nuorten saaristokasvatustoiminnoille.
- Velkuan päiväkodin henkilökunnan kanssa keskusteltiin ja etsittiin ideoita alle kouluikäisten saaristokasvatustoiminnoille.

2. Perinnetiedon kerääminen ja dokumentointi

- Hankkeessa tehtiin 14 henkilökohtaista tai ryhmässä toteutettua perinteenkeruuhaastattelua, joissa alueen ikäihmisiä haastateltiin eri aihepiireistä jotka liittyivät entisajan elämään saaristossamme. Osa haastatteluista oli pitkiä, monta tuntia kestäviä muistelmia.

- Hanke järjesti lukuisia tilaisuuksia ja tapahtumia, joihin kutsuttiin puhujiksi vanhemman polven velkualaisia ja livonsaarelaisia. Nämä tilaisuudet äänitallennettiin. Tallenteita kertyi yhteensä 21 kappaletta.
- Haastattelujen litteroinnissa pyrittiin säilyttämään alkuperäinen äänneasu, ja ne jäsennettiin hakusanoin. Haastattelujen litterointi ja jäsentäminen oli aikaa vievää, ja vain osa haastatteluista (7 kpl) saatiin valmiiksi litteroitua ennen hankkeen päättymistä.

3. Järjestetään koulutuksia ja kurssitoimintaa

Hankkeen tavoitteiden aihepiirin mukaisesti Saaristotalohanke järjesti seuraavat työpajat, lyhytkurssit ja näyttelyt:

- Kalanfileointityöpaja: Ahvenen ja hauen fileointi (kalastusohjaaja Janne Antila, Velkuan Kalastajaseura).
- Ruokopilli- ja tuohisormustyöpaja: Perinteisten pillien valmistusta järviruosta, tuohisormusten tekoa (kansanmuusikko ja kädentaitokouluttaja Minna Hokka).
- Huovutustyöpaja: Istuma-alustojen valmistus huovuttamalla (Merja Fredriksson Korppoon kulttuurikilta yhdistyksestä).
- Villalangankehrutyöpaja: Opastusta rugin käyttöön ja langankehräämiseen (Laura Nielsen Korppoon kulttuurikilta yhdistyksestä).
- Mehiläisvahakynttilätyöpaja: Kynttilöiden valmistusta mehiläisvahalevyistä (opettaja Marjut Lehti-Laakso).
- Villivihanneskurssi: Villivihannesten opastettu keruu Velkuanmaassa ja yhteisen aterian valmistus kerättyjen tuotteiden pohjalta (luonnonvaratuottaja Nina-Beata Granqvist, Livonsaaren yhteisökylä).
- Viehetyöpaja: Lippauistimien ja jigien valmistusta (kalastusohjaaja Janne Antila Suomen Vapaa-ajan kalastajien keskusjärjestöstä yhteistyössä Velkuan Kalastajaseuran kanssa).
- Vanhojen valokuvien näyttely ”Saariston työt”, joka oli esillä Sinervon talolla ja Velkuan koululla. Saaristotalohankkeen keräämien ja tallentamien valokuvien pohjalta.
- Saaristoaiheinen kirjanäyttely Velkuan kirjastossa. Velkuan kirjastonhoitajan Sirke Raition koostamana.
- Syyssienien lajintunnistusnäyttely Sinervon talolla ja Velkuan koululla. Sienineuvoja Aulis Toivosen keräämänä.
- Uimakoulu: Kyläläisten toiveesta ja havaitusta tarpeesta hanke toteutti yhdessä Velkuan saaristolaisyhdistyksen ja Livonsaaren kyläyhdistyksen kanssa uimakoulun kesäkuussa 2017. Uimataito on tärkeä saaristolaisen taito ja uimakouluun osallistuminen on pitkien etäisyyksien vuoksi hankalaa Velkuan ja Livonsaaren lapsille. Hanke vastasi uimakoulun tiedottamisesta, valvonnasta ja käytännön järjestelyistä. Uimakoulussa oli kaksi tasoryhmää, joihin kumpaankin tuli maksimimäärä osallistujia (20 lasta), uimakoulu pidettiin Teersalon rannassa ja sen ohjasi uimaopettaja (SUH) Henna-Maria Sula.

- Hanke toteutti ”Mistä on saaristolaisuus tehty” -kirjoituskilpailun, johon osallistui aikuisia ja lapsia kerronnallisina tekstein. Sen tuloksia julkaistiin Velkuan Sanomissa sekä esitettiin Saariston joulunavaustapahtumassa 2016.
- Kyläläisten toiveesta hanke aloitti kuukausittain kokoontuneen lukupiiritoiminnan tammikuussa 2017.
- Salavaisten Salat -retki: alakouluikäisten ohjelmallinen päiväretki Salavaisten saarelle ja luontopolulle (hankevetäjä).
- Hanke osallistui Kuvan Juhlaa taideretkien toteuttamiseen Palvan saarella (toukokuu 2017) ja Teersalossa (elokuu 2017) Velkuassa. Retkiin osallistui kirjoittamisesta, runoilusta, valokuvaamisesta, piirtämisestä ja saariston luonnosta kiinnostunutta harrastelijaa. Myös Velkuan koulun 47 oppilasta ja opettajat osallistuivat osaan retkestä. Ohjaajina retkellä toimivat naantalilaiset runoilija/piirtäjä/valokuvaajat Mirkka Mattheiszen ja Mia Rönkä. Retkille oli suunniteltu reitit ja tehtävät joiden avulla retkeilijät eri tekniikoilla kuvasit saariston luontoa ja elämää.

Saaristotalohanke yhdessä muiden tahojen kanssa osallistui seuraavien kylätapahtumien toteuttamiseen:

- Avoimet Kylät -päivä Velkuassa 2016 ja 2017.
- Velkua Päivät 2016 ja 2017.
- Muinaistulien yön lasten päivätahtuma 2016.
- Saaristopäivät Velkuassa 2016.
- Saariston joulunavaus -tapahtuma 2016 ja 2017.
- Rysäkalastusaiheinen ohjelmallinen muisteluiltama 2016.
- Hankkeen ohjelmallinen päätöstahtuma 2018.

Muut:

- Tienvarsien siivouspäivä: Keväällä 2017 hanke yhdessä Saariston Savotta ry:n ja Livonsaaren kyläyhdistyksen kanssa järjesti tienvarsien siivouksen Livonsaaresta Teersaloon. Tienvarsia siivottiin yhteensä 22km. Kummastakin suunnasta samaan aikaan lähteneet siivousporukat kohtasivat puolivälissä ja pitivät yhteisen kahvihetken, joka myös symbolisoi kylien ja yhdistysten yhteistyötä ja -toimijuutta.

KUVA 2 KYLÄT KOHTAAVAT ROSKIENKERUUUPÄIVÄNÄ

4. Hankkeen perinne- ja historiatiedon hyödyntäminen kulttuurihistoriamatkailussa

Hanke tuottama perinteenkeruumateriaali on myöhemmin hyödynnettävissä matkailutarkoituksiin. Hanke ideoi ja toteutti erityyppisiä temaattisia retkiä alueen tärkeisiin luonto- ja kulttuuriperintökohteisiin, joiden aihepiirit ja metodit ovat myös hankkeen jälkeen käytettävissä. Hanke järjesti mm. Sienineuvojan ohjaaman sieniretken Vähämaan saareen, Retken perinnehistoriaopastuksella Samppavuoren näkötornille Livonsaareen, sekä Metsän mieli -retken Livonsaareessa metsän merkitykseen ja tervehdyttäviin vaikutuksiin nivoutuen. Hanke kartoitti alueen perinteiden osaajia ja taitajia jotka osallistuivat hankkeen toimintoihin mm. ohjaajina, oppaina ja luennoitsijoina.

5. Lasten ja nuorten saaristokasvatus

Hankkeen yksi keskeisistä päämääristä oli katoavan saaristolaisperinnetiedon ja käytännön taitojen esille nostaminen, niiden arvostuksen lisääminen ja mahdollisuuksien tarjoaminen lapsille ja nuorille, jotta he pääsevät osalliseksi näiden taitojen ja tietojen kokeilemiseen. Hanke ideoi ja toteutti saaristokasvatustoimintoja lapsille ja nuorille yhteistyössä Velkuan koulun kanssa. Hanke toteutti seuraavat saaristokasvatustapahtumat:

- Rysäkalastukseen tutustuminen silakkarysällä (2016 ja 2017) (kalastajat Esa ja Eero Pursimo).
- Maatilan kevättyöt Henttulan luomutilalla (sipulin istutus, vasikoiden laitumelle ohjaaminen, lampaiden hoito ja keräsimiseen tutustuminen) (maatalousyrittäjä Elina Henttula).
- ”Entisajan koulumatkasimulaatio”. Kaikki Velkuan koululaiset olivat mukana soutamassa Teersalon rannasta Velkuan koulun rantaan Palvan saarella. Mukana oli myös 73-vuotias entinen Velkuan koulun oppilas, joka kertoi omista koulumatkoistaan.
- Tutustuminen verkkokalastukseen Talosmeren saarella ammattikalastajan opastuksella (kalastaja Raimo Lehtimaa).
- Opastus jäällä liikkumiseen, talvikalastukseen, jään kokemiseen ja paksuuden mittaamiseen (kalastaja Raimo Lehtimaa).
- Saaristomme 100 vuotta -teemaviikko Velkuan koululla. Hanke organisoisi saarelaisvierailijat, jotka edustivat Velkuan eri pääsaaria (Palva, Salavainen, Teersalo ja Velkuanmaa) ja olivat syntyneet eri vuosikymmeninä (1920-70 - luvuilla). Vierailijat kertoivat lapsuudestaan, elämästään saaristossa, eri elinkeinoista jne. Koululaiset saivat haastatella ja esittää heille kysymyksiä. Hanke järjesti viikkoa varten myös

KUVA 3 SAARISTOTAITONA JÄIDEN TUNTEMINEN

perinneruokamaistiaisiet sekä vanhojen esineiden tunnustuskisailun (Valtosten kotimuseon esineistöä).

- Hanke organisoii yhdessä Velkuan ja Livonsaaren alueen alkutuottajien ja Velkuan koulun vanhempainyhdistyksen kanssa lähiruokaviikon Velkuan koululla. Hanke kokosi lähiruokaviikon toteuttamista varten talkoolaisia, jotka laativat viikon ruokalistan ja toimittivat osan ruoka-tarvikkeista maksutta, sekä solmi kontaktit paikallisiin tuottajiin.
- 87-vuotias sukujuuriltaan velkualainen Paavo Pietilä kävi kaksi kertaa Velkuan koululla kertomassa lapsuudestaan sota-ajan saaristossa.
- Velkualainen 85-vuotias Reini Koivusalo esitelmöi Velkuan koululla suurten purjelaivojen aikakaudesta Velkualla. Hänellä oli myös mukanaan suvussaan säilynyttä 1800-luvun purjelaivojen esineistöä.
- Saaristokasvatusyhteistyössä järjestettiin kaksi kaksikielistä (ruotsi ja suomi) toimintapäivää, joissa oli esillä saariston kaksikielisyys. Päivät toteutettiin yhteistyössä Suomen Saaret – Finlands öar ry:n kanssa. Huhtikuussa 2017 järjestettiin Velkualla toimintapäivä, jossa järjestettiin kaksikielisiä ulkoleikkejä ja saaristoaiheisia tehtäväratoja. Toukokuussa Träskin ruotsinkielinen alakoulu Houtskarista vieraili Velkuassa ja lapsilla oli ohjelmassa kaksikielisiä pelejä, tehtäviä ja leikkejä. Päivän toteuttamisessa oli mukana myös Träskin koulun vanhempainyhdistys.
- Itämeren tutkimuspäivä järjestettiin alle kouluikäisille lapsille. Lapset saivat tutustua Itämeren eliöihin mikroskoopin ja muiden havainnointivälineiden avulla. Lapset saivat leikkiä pehmolelukaloilla ja tunnistaa niiden lajeja. Päivän ohjasi Malin Ekblom, Finlands öar - Suomen saaret ry:stä.

6. Hankkeen aikana kerätystä dokumentaatiosta ja hankkeen toiminnoista tuotetaan hankkeen toteutusta kuvaava innovatiivinen tuotos

Kotiseutumme saariston luontoa ja monimuotoista elämää juhlistava Kuvan Juhlaa-teos tuotettiin Kuvan juhlaa-Juhlan kuvi -retkien aikana syntyneistä valokuvista, piirroksista ja runoista. Näistä koostettiin digitaalisesti esitettävä teos, joka esitettiin Velkuan koulun oppilaille, Naantalın Taidehuoneen avoimessa yleisötilaisuudessa osana Lux Gratiae 2017 – tapahtumaa, sekä Saaristotalohankkeen päätöstilaisuudessa. Esityksen osana sen tuottajat, naantalilaiset runoilija/valokuvaaja/piirtäjät Mirikka Mattheisen ja Mia Rönkä lukivat retkiin osallistujien runoista kootun kokonaisteoksen. Teos on nyt esillä Pro Sinervo ry:n nettisivuilla.

7. Osallistuminen Velkuan Sanomien kehittämiseen

Saaristotalohanke tiedotti kuukausittain hankkeen toteutuneista ja tulevista toiminnoista Pro Sinervo ry:n kuukausittain julkaisemassa omakustanteisessa Velkuan Sanomissa. Velkuan Sanomat jaetaan ilmaisjakeluna kaikkiin Velkuan ja Livonsaaren talouksiin. Myös muut kuin alueella asuvat saavat lukea ja ladata Velkuan Sanomat Pro Sinervo ry:n nettisivuilta.

Hanke tuotti Velkuan Sanomiin lyhyitä koosteita järjestämiensä perinteenkeruutapahtumien sisällöistä. Velkuan Sanomissa tiedotettiin hankkeen järjestämistä kyselyistä ja kilpailuista, ja näin pyrittiin aktivoimaan ihmisiä hankkeen toimintaan mukaan. Hanke julkaisi Velkuan Sanomissa Murrenurkkaa, johon oli kerätty paikallista murrenastoa eri aihepiireistä.

8. Käynnistetään ja järjestetään säännöllisiä, helposti lähestyttäviä "Sinervon kahvit" – tapaamisia.

Hanke järjesti kerran kuukaudessa ”Sinervon kahvit” nimellä kulkeneita tilaisuuksia, joissa keskityttiin johonkin ajankohtaiseen asiaan, paikallisen kulttuurin, perinteen tai osaamiseen esittelyyn. Osat kahveista toteutettiin keskustelutilaisuuksina, toiset luentoina, retkinä tai työpajoina. Hanke toteutti seuraavat Sinervon kahvit:

- Saaristotalohankkeen esittely (alustajana hankevetäjä).
- Opastusta kyykkäärmeen kohtaamiseen: Luento- ja havainnointitilaisuus, miten kohdata kyykkäärme luonnossa, mitä tehdä pureman sattuessa, kokemuksia kyyppopulaatioiden siirroista (alustajana Toni Beckman).
- Keskustelu Velkuan koulun lakkauttamisuhasta (alustajana hankevetäjä).
- Punkkitietous: Punkit ja niiden levittämät sairaudet, miten suojautua (terveydenhoitaja Annu Laavainen).
- Vapaaehtoistyöstä Pro Sinervossa (alustajana hankevetäjä).
- Mistä on saaristolaisuus tehty? Keskustelua ja tarinointia aiheesta: saaristolaisuus ennen ja nyt (emäntänä Anne-Maija Kivimäki).
- Kansanparannusperinteet ja nykykäytäntö: Kokemuksia kupparintyöstä (alustajana kansanparantaja ja kuppari Hanna Aro-Heinilä).
- Sieniopastus: Luento, sieninäyttely ja yleisön keräämien sienien tunnistus (sienineuvoja Aulis Toivonen).
- Lähisaaristomme kulkuväylät entisaikaan: Meriväylät ja maantiet 1900-luvun alkupuolen Velkuan-Livonsaaren-Lempisaaren alueella (paikallishistorian asiantuntija Markku Lehto).
- Sinervon talon historia (alustajana Paavo Pietilä).
- Joulunviettoperinteet saaristossamme (keskustelijoita eri saarista, emäntänä Kirsti Martikainen).
- Yhteisöllisyys kotiseutumme voimavarana (alustajana hankevetäjä).
- Nuorten digitarinat: Velkuan ja Livonsaaren nuorten digitaalisia tarinoita kotiseudun saaristosta ja ehdotuksia vapaa-ajan toiminnalle (yhteistyössä 4H-yhdistysten NATTA-hankkeen kanssa, NATTA-hankekoordinaattori Minna Hemgård ja hankevetäjä).
- Kotipuutarhan kevättyöt: Vinkkejä kotipuutarhan hyvinvointiin (agronomi Ville Korpelainen).
- Unelmia, muistoja ja toiveita saaristolaisuudesta: Vapaata keskustelua aiheesta (taiteilijat Paul Bruck ja Kristiina Turtonen). Yhteistyössä Velkuan Saaristolaisyhdistyksen ja Velkuan Marttojen kanssa.
- Vanhojen valokuvien kertomaa (alustajana hankevetäjä).
- Sieniretki Salavaisilla (oppaana sienineuvoja Aulis Toivonen).

- Retki Samppavuoren näkötornille Livonsaareen (alustajana Samppavuoren historiasta ja merkityksestä Pauli Saarinen Livonsaaren kyläyhdistyksestä).
- Metsän mieli luontoretki Livonsaarella: Voimavaroja metsästä syyskaamokseen, mitä metsä sinulle merkitsee (oppaana Tommi Taipale).
- Tutustuminen Valtosten kotimuseoon Velkuanmaassa (oppaana Lasse Valtonen).

8. *Vapaaehtoistoiminnan toteutus ja vapaaehtoisten rekrytointi*

Hanke organisoii talkoolaisia järjestämäänsä toimintaan. Tapahtumien alustajat, kurssien ja työpajojen vetäjät, tapahtumien valokuvaus ja tapahtumien tarjoilut toteutettiin paikallisin talkoovoimin. Hankkeen järjestämiin toimintoihin osallistui hyvin paljon ihmisiä, jotka eivät aiemmin olleet mukana yhdistyksen toiminnassa.

9. *Kyläfoorumien roolia syvennetään yhdessä Livonsaaren kyläyhdistyksen ja Velkuan saaristolaisyhdistyksen kanssa*

Saaristotalohanke kutsui koolle kaikki Velkua-Livonsaari alueella toimivat yhdistykset ja yhteisölliset toimijat keskustelemaan ja päivittämään Velkua-Livonsaari kyläsuunnitelmaa sekä pohtimaan yhdistysten välisiä yhteistyökuvioita. Yhdistykset kokoontuivat kolme kertaa hankkeen aikana, näihin kokouksiin osallistuivat Livonsaaren kyläyhdistys, Saariston Savotta ry, Livonsaaren yhteisökylä oy, Velkuan Saaristolaisyhdistys, Velkuan Martat, Naantalin 4H-yhdistys, Eläkeliiton Lemu-Askainen-Velkuan yhdistys ry, Pro Sinervo ry ja Naantalin kaupungin viestintä- ja kehittämispäällikkö. Tämän lisäksi hanke teki yhteistyötä ja kokoontui useita kertoja paikallisten yhdistysten kanssa hankkeen konkreettisiin toimintoihin liittyvissä asioissa. Hanke teki yhteistyötä myös muiden kuin Velkuan-Livonsaaren alueen yhdistysten kanssa toimintojen koordinoimiseksi ja synergiaetujen saavuttamiseksi.

10. *Laaditaan Saaristotalon kehittämiseen tähtäävä toimintastrategia ja taloussuunnitelma vuosille 2018-2022*

Hanke laati yhdessä Pro Sinervo ry:n hallituksen kanssa strategian ja suunnitelman, joiden pyrkimyksenä on luoda suunnitelma saaristolaisuuden ja saaristolaiskulttuurin edistämiseksi Velkuan ja Livonsaaren alueella osana Pro Sinervo ry:n toimintaa ja yhteistyökuvioita hankkeen päättymisen jälkeen.

KUVA 4 KOTIMUSEORETKI VELKUANMAAN SAARESSA

b. Aikataulu

Hankkeen kesto oli 24 kuukautta: maaliskuusta 2016 – helmikuuhun 2018 asti. Katso liitteenä olevan hankkeen toimintojen toteutunut aikataulu.

c. Resurssit

Hankkeessa on palkattuna osa-aikainen hankevetäjä. Talkootyötä hankkeessa kirjattiin yhteensä 746 tuntia.

Toiminnot toteutettiin erittäin pienin kustannuksin käyttäen hyödyksi paikallista osaamista ja verkostoitumista muiden yhdistysten kanssa. Tilaisuuksien ja työpajojen puhujat ja vetäjät olivat paikallisia, jotka suostuivat antamaan työpanoksensa talkootyönä. Tämä toimintamalli, sen lisäksi että se säästi taloudellisia resursseja, lisäsi myös alueen ihmisten sitoutumista hankkeeseen. Samalla se edisti hankkeen tavoitteita alueen ihmisten tietoisuuden lisäämisestä ja arvostamisesta oman kotiseudun tietämistä ja taitamista kohtaan.

d. Toteutuksen organisaatio

Hankkeen organisaatioon ei sisällynyt erillistä ohjausryhmää, vaan hanketta ohjasi Pro Sinervo ry:n hallitus. Hankkeen etenemisestä keskusteltiin yhdistyksen hallituksen kokouksissa. Hankevetäjä raportoi hankkeen etenemisestä säännöllisesti sekä suullisesti että kirjallisesti, jonka pohjalta Pro Sinervo ry:n hallitus keskusteli ja antoi ohjausta hankkeen tavoitteiden toteuttamiseksi. Hankkeen koolle kutumissa Velkuan-Livonsaaren alueen yhdistysten ja toimijoiden kokouksissa hankevetäjä tiedotti hankkeen tavoitteista ja kertoi hankkeen etenemisestä, sekä pyysi näiden palautetta ja ehdotuksia hankkeen toteuttamiseen.

e. Kustannukset ja rahoitus

Kustannukset:

	Hankkeen hyväksytty kustannusarvio	Hankkeen toteutuneet kustannukset
Palkat	79 396,80	78 586,15
Laskennalliset yleiskulut	19 055,23	18 860,65
Vastikkeeton työ	10 940,10	10 827,42
Kustannukset yhteensä	109 392,13	108 274,22

Rahoitus:

	Hankkeen hyväksytty rahoitussuunnitelma	Hankkeen toteutunut rahoitus
Julkinen rahoitus: ELY-keskuksen myöntämä tuki	70 009,60	69 295,51
Julkinen rahoitus: Kuntaraha Leader-ryhmältä	17 502,40	17323,87
<i>Julkinen rahoitus yhteensä</i>	<i>87 512,00</i>	<i>86 619,38</i>
Yksityinen rahoitus: rahallinen osuus	10 940,03	10827,42
Yksityinen rahoitus: vastikkeeton työ	10 940,10	10827,42
<i>Yksityinen rahoitus yhteensä</i>	<i>21 880,13</i>	<i>21654,84</i>
Kokonaisrahoitus	109 392,13	108 274,22

f. Raportointi ja seuranta

Hankkeen kuluessa tehtiin neljä maksuhakemusta, joihin liitettiin tarvittavat kirjanpidolliset asiakirjat sekä kirjalliset raportoinnit hankkeen toteutuneista toiminnoista ja tuloksista. Hanke raportoi vuosien 2016, 2017 ja 2018 seurantatiedot Hyrrään.

g. Toteutusoletukset ja riskit

Hankkeen valmisteluvaiheessa hankesuunnitelmaan kirjattiin mahdollisiksi riskitekijöiksi hankkeen toimintojen jääminen lyhytaikaisiksi tai irralliseksi toimintamuodoksi, sekä hankkeen harvaan asutulla kohdealueella kävijöiden tavoittaminen ja varsinkin nuorten toimintaan mukaan saamisen arveltiin olevan mahdollisesti hankalaa. Hankkeen toteutusvaiheessa näitä riskejä ennaltaehkäistiin huolellisella suunnittelulla, sekä aktiivisella vuoropuhelulla kyläläisten kanssa.

Riski jota ei hankkeen suunnitteluvaiheessa pystytty ennakoimaan, oli hankkeen toiminnan keskiöksi suunnitellussa Sinervon talossa havaitut sisäilmaongelmat. Puoli vuotta hankkeen alkamisen jälkeen yhdistys päätti sulkea Sinervon talon ja hankkeen toiminnoille piti keksiä uudet toimintaympäristöt (Velkuan koulun tilat, Livonsaaren seurantalo, Kummelin kirjasto, yksityiskodit, luontokohteet yms.). Koska yhdistyksen voimavarat eivät riittäneet sisäilmaongelmien korjaamisen vaatimaan remonttiin, myi Pro Sinervo ry Sinervon talon

takaisin Naantalin kaupungille. Loppuvuodesta 2017 Naantalin kaupunki alkoi talolla lattiaremontin, jonka tarkoituksena oli poistaa lahonneet rakenteet. Velkuan alueen yhdistysten ja Naantalin kaupungin välisen aktiivisen vuoropuhelun tuloksena, joita hanke edesauttoi, Sinervon talo palautui korjattuna yhdistysten käyttöön pian hankkeen päätyttyä.

Sinervon talolle suunnitellut hankkeen toiminnot jouduttiin siirtämään muualle, tämä aiheutti logistisia hankaluuksia, mutta ehkä samalla myös rikastutti hanketta, koska oli tarve rakentaa uudentyyppisiä sisältöjä, mm. erilaisten retkien ja tapahtumien muodossa. Koska toimintoja ja talkootyötä ei voitu organisoida Sinervon talon puitteissa, toimintojen ja talkootyön organisointi vaati hankevetäjältä ennakoitua suuremman työpanoksen tapahtumien järjestämisessä, mikä vaikutti siihen että jäi suunniteltua vähemmän aikaa hankkeessa tehtyjen perinteenkeruuhaastattelujen työstämiseen ja saaristokasvatuksen materiaalipohjan luomiseen (ks. kohta 5. ”Esitykset jatkotoimenpiteiksi”).

4.3. Yhteistyökumppanit

Hanke toteutettiin aktiivisessa vuoropuhelussa ja yhteistyössä alueella toimivien muiden yhdistysten ja toimijoiden kanssa. Hanke verkostoitui myös kauempana sijaitsevien toimijoiden kanssa. Näiden eri yhteistyömuotojen ja saavutetun synergian tuloksena hankkeen toiminnot vahvistuivat ja rikastuivat. Hanke kävi vuoropuhelua ja/tai teki konkreettista yhteistyötä seuraavien toimijoiden kanssa: Velkuan Saaristolaisyhdistys, Livonsaaren kyläyhdistys, Velkuan koulu, Velkuan päiväkotia, Naantalin kaupunki, Naantalin seurakunta, Velkuan koulun vanhempainyhdistys, Livonsaaren yhteisökylä Oy, Palvelukeskus Kummeli, Velkuan palvelupiste, Velkuan Martta yhdistys, Velkuan kalastajaseura, Varsinais-Suomen käsi- ja taideteollisuus ry, Naantalin 4H-yhdistys, Eläkeliiton Lemu-Askainen-Velkuan yhdistys ry, Finlands öar rf - Suomen saaret ry, Varsinais-Suomen kylät ry, Saariston Savotta ry, Korpo Kulturgille rf, Natur och Miljö rf, Suomen Vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö, Livonsaaren metsästäjät ry, Metsästysseura Velkuan Saukot ry, Röölään kylätoimikunta ja Velkuan-Livonsaaren partioryhmä/Merimaskun Reimarit.

KUVA 5 MARTAT SAARISTOTALOHANKKEEN PÄÄTÖSTAPAHTUMASSA

4.4. Tulokset ja Vaikutukset

Hanke pyrki osaltaan vaikuttamaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toteuttamiseen edistämällä Velkuan ja Livonsaaren alueen yhteistyötä eri toimijoiden kesken, konkreettisten tapahtumien ja yhdistysten välisten kokoontumisten tavoin. Hankkeelle oli keskeistä alueen kulttuurin ja identiteetin esille nostaminen tämän päivän yhteiskunnassa, ja toimiminen sen puolesta yli sukupolvirajojen. Luento-, kurssi-, saaristolaiskasvatustoiminnan ja muiden tapahtumien avulla kehitettiin alueen ympärivuotisten ja vapaa-ajan asukkaiden osaamista ja tunnetta siitä että alueen elinympäristö on arvokas ja erityinen.

Hanke pyrki aidosti kuuntelemaan kyläläisiä ja tekemään yhteistyötä kaikkien eri ikäryhmien ja sosiaalisten ryhmien kanssa. Hanke toteutti useita kyselyjä, joissa pyydettiin asukkaiden mielipiteitä ja ehdotuksia hankkeen toiminnalle. Aktiivinen tiedotustyö hankkeen toiminnoista ja tuloksista loi hankkeen vaikutusalueella ja sen ulkopuolella kuvan siitä että hanke tuotti positiivista ja merkityksellistä toimintaa. Nämä tekijät yhdessä herättivät ihmisten luottamuksen ja kiinnostuksen hankkeeseen. Koska toiminta koettiin merkitykselliseksi, hankkeen toimintoihin talkoolaisina osallistui paljon sellaisia henkilöitä, jotka eivät muutoin yhdistystyöhön osallistu. Hankkeen järjestämien tilaisuuksien toteutunut kävijämäärä oli huomattavasti hankesuunnittelussa asetettua tavoitetasoa korkeampi.

Hanke järjesti intensiivisesti uutta toimintaa alueella. Se järjesti 20 temaattista keskustelutilaisuutta/luentoa, 7 työpajaa/lyhytkurssia, 7 temaattista paikallisperinne- tai luontoaiheista retkeä, saaristoaiheisen kirjoituskilpailun, sekä organisoiti tai oli mukana organisoimassa 11 kylätapahtumaa. Tammikuusta 2017 lähtien hanke organisoiti kuukausittain kokoontuvan lukupiirin. Hankkeessa kehitettiin saaristokasvatussisältöjä ja -metodeja, jotka pilotoitiin Velkuan koulun kanssa. Saaristokasvatukselliset saaristotaitopäivät, teemaviikot ja tilaisuudet (11 kertaa) veivät ennakkoluulottomasti lapset retkeilemään saariin, tutustumaan eri kalastusmuotoihin (onginta, verkko- ja rysäkalastus eri vuodenaikoina) ja kalojen käsittelyyn, oppimaan maanviljelyksestä ja karjanhoidosta, sekä vesillä liikkumisesta mm. soutaen ja jäitä pitkin. Ikäihmiset kutsuttiin kertomaan lapsille ja nuorille omista lapsuus- ja nuoruusajan muistoistaan ja elämästä ennen saaristossa. Hanke osallistui Saaristomme 100-vuotta teemaviikon järjestämiseen yhteistyössä Velkuan koulun kanssa, sekä toteutti lähiruokaviikon. Hanke keräsi perimätietoa perinteenkeruuhaastattelujen muodossa sekä tallensi vanhoja valokuvia. Hanke järjesti vanhojen valokuvien näyttelyn Sinervon talolla ja Velkuan koululla, sekä saaristoaiheisten kirjojen näyttelyn Velkuan kirjastossa. Hankkeessa tuotettiin Kuvan Juhlaa teos. Sinervon kahveista, joiden järjestäminen aloitettiin hankkeen toimintojen käynnistyttyä maaliskuussa 2016, muotoutui mukava vapaamuotoinen kohtaamispaikka ja keskustelutilaisuus tai temaattinen työpaja Velkuan ja Livonsaaren alueen kyläläisille, vierailijoille ja vapaa-ajan asukkaille. Tilaisuuksien aiheet olivat ajankohtaisaiheita, paikalliseen kulttuuriin, historiaan tai luontoon liittyviä, ja niiden alustajat olivat velkualaisia tai livonsaarelaisia asiantuntijoita, jotka talkoolaisina osallistuivat tapahtumien toteuttamiseen. Tilaisuudet järjestettiin vaihdellen Velkuassa ja Livonsaarella.

Hanke herätti keskustelua, tarjosi tietoa ja taitoja, sekä edisti kyläläisten, osa-aikaisten asukkaiden ja alueella vierailevien arvostusta saaristomme historiaan, perinteisiin, elinkeinoihin ja merkittäviin luonto- ja kulttuuriperintökohteisiin.

Hankkeen aikana pyrittiin tietoisesti vahvistamaan ja laajentamaan yhteistoimijuutta alueella, lisäten yhteistyötä lähialueen yhdistysten ja muiden toimijoiden kesken sekä Naantalın kaupungin kanssa. Hanke toimi kokoavana ja organisoivana tahona alueen eri yhdistysten ja toimijoiden välillä. Saaristotalohankkeen kuluessa Velkuan ja Livonsaaren yhdistysten välinen yhteistyö oli sujuvaa ja antoisaa, ja tapahtumien yhdessä järjestämiselle saatiin hyvä pohja. Hanke kutsui säännöllisin väliajoin alueen yhdistykset ja toimijat koordinaatiokokouksiin. Hankkeen myötävaikutuksella järjestettiin useita tapahtumia eri yhdistysten yhteistyönä. Saaristotalohankkeen päätöstahtumassa tarjottiin Velkuan-Livonsaaren yhdistyksille mahdollisuus esitellä toimintaansa ja hankkia uusia jäseniä. Hankkeen fasilitoimana alueen kyläsuunnitelmaa käytiin kokouksissa läpi ja sitä päivitettiin. Palvelujen säilyttäminen ja tarjoaminen ja mahdollisuus tulla kuulluksi (yhdistykset, nuoret, lapset) päättäjien taholta oli asukkaiden vahvasti kokema tarve, jota hanke pyrki edistämään. Hanke edesauttoi yhdistysten vuoropuhelua Naantalın kaupungin kanssa Sinervon talon takaisin saattamiseksi Velkuan yhdistysten käyttöön. Helmikuussa 2018 Naantalın saaristolautakunta teki päätöksen talon luovuttamisesta yhdistysten käyttöön. Keväällä 2018 allekirjoitetaan Sinervon talon käyttösopimus Naantalın kaupungin ja Pro Sinervo ry:n välillä.

Hankkeen järjestämien toimintojen kautta kokeiltiin erilaisia mahdollisuuksia ohjatulle luonto- ja kulttuuriretkelytoiminnalle (mm. sienineuvojan ohjaama sieniretki Vähämaan saarella, retki perinnehistoriaopastuksella Samppavuoren näkötorille Livonsaareen, Metsän mieli -retki Livonsaarella metsän merkitykseen ja tervehdyttäviin vaikutuksiin nivoutuen). Nämä ja muut hankkeen ideomat ja toteuttamat toiminnot ovat myös jälkikäteen muiden toimijoiden toisinnettavissa.

Hankkeessa panostettiin hyvin paljon siihen että saaristokulttuurin, -perinteiden ja -taitojen tunteminen, osaaminen ja arvostus välittyvät lapsille ja nuorille. Saaristokasvatustapahtumien kokeilu ja toteuttaminen yhdessä Velkuan koulun kanssa loi malleja ja ideoita saaristokasvatustoimintojen jatkuvuudelle myös hankkeen jälkeen. Lasten ja nuorten saaristokasvatustoiminnot olivat onnistuneita ja merkityksellisiä, ja niihin osallistui talkoolaisina suuri määrä kyläläisiä. Hankkeen vaikutus on innostanut koulua viime vuosia aktiivisempaan saaristokasvatustyöhön. Koulu tulee omalta osaltaan jatkamaan ainakin osaa hankkeen aikana ideoituja ja toteutettuja saaristokasvatustoimintoja. Niiden kontaktien tuloksena, jotka Saaristotalohankkeen aikana luotiin Finlands öar – Suomen saaret ry:n ja Velkuan koulun välillä, jatkuu Velkuan ja Livonsaaren lasten ja nuorten saaristoyhteistyö ruotsinkielisen saariston lasten ja nuorten kanssa. Toukokuussa 2018 tämän yhteistyökuvion tuloksena Velkuan alakoulu tekee vastavierailun Houtskärin Träskin alakouluun.

KUVA 6 SAARISTOMME 100 VUOTTA TEEMAVIIKKO

Keskustelutilaisuuksien, työpajojen ja muiden toimintojen vetäjinä olivat melkein aina paikalliset, usein ei-akateemiset eri alojen osaajat, joiden vahva kokemus puhutteli tapahtumiin osallistuneita. Ikä-ihmisten rooli asiantuntijoina oli hyvin aktiivinen, monet keskustelutilaisuuksien tms. vetäjät/alustajat olivat yli 80- tai 90-vuotiaita. Hanke loi monia hyvin merkityksellisiä ja mieleenpainuvia kohtaamisia eri sukupolvien välille.

Saaristotalohankkeessa korostettiin alueen perinteitä, historiaa ja taitoja, ja niiden elävänä säilyttämistä ja tuntemusta nykypäivässä. Samalla hanke myös edisti saaristokulttuurin monimuotoisuuden tuntemusta. Hankkeen kautta luotiin vierailuja ja yhteisiä toimintoja ruotsinkielisen saariston kanssa, ja hankkeen järjestämissä toiminnoissa avustivat ja niihin osallistuivat myös alueella asuvat maahanmuuttajat.

Saaristotalohankkeen aktiivinen viestintä toi saaristolaisuutta ja Velkuan-Livonsaaren aluetta julkisuuteen myönteisellä tavalla. Hanke sai paljon näkyvyyttä aktiivisen tiedottamisen kautta. Hankkeen kuluessa sen toteuttamista toiminnoista julkaistiin yhteensä 24 lehtijuttua paikallisissa ja alueellisissa lehdissä (Turun Sanomat, Turun Seutusanomat, Vakka-Suomen Sanomat, Rannikkoseutu). Hankkeen toiminnoista raportoitiin myös YLE:n Turun Radiossa. Kuukausittain ilmestyvissä Velkuan ja Livonsaaren kaikkiin talouksiin jaettavissa Saaristotiedotteessa (Naantalin kaupungin julkaisema, joka on nähtävillä myös kaupungin nettisivuilla) ja Velkuan Sanomissa (Pro Sinervo ry:n julkaisema, myös yhdistyksen nettisivuilla) tiedotettiin joka kuukausi hankkeen tulevista toiminnoista ja/tai tuloksista. Hankkeen keskeiset toiminnat olivat esillä yhdistyksen nettisivuilla, ja hankkeen kaikista toiminnoista tiedotettiin viikoittain yhdistyksen Facebookissa. Hanke tiedotti Facebookissa myös muista saariston kehitykseen liittyvistä ajankohtaisista asioista. Hankkeen tulevista tapahtumista tiedotettiin Rannikkoseudun ja Turun Sanomien tapahtumakalentereissa, sekä Naantalin kaupungin nettisivujen tapahtumakalenterissa. Paperisia mainoksia hankkeen tapahtumista levitettiin losseihin, yhteysalukseen, kyläkauppoihin, Kummelin palvelupisteeseen ja ilmoitustauluille.

Hankkeessa valmisteltiin tulevaisuusstrategiapaperi, johon kirjattiin hankkeen kokemuksia ja suunnitelmia tulevista toiminnoista, jotka edistävät Saaristotalohankkeen henkeä myös sen päättymisen jälkeen. Hankkeen myötävaikutuksella Pro Sinervo ry on työllistänyt työllistämistuella työntekijän, joka hankkeen jälkeen avustaa yhdistystä tapahtumien (sekä hankkeen aloittamien tapahtumamuotojen että muiden) järjestämisessä seuraavan 6 kk:n ajan.

Hankkeen käynnistämät Sinervon kahvit -tilaisuudet tulevat jatkumaan myös hankkeen jälkeen, samoin kuin hankkeen aloittama lukupiiritoiminta. Pro Sinervo ry on päättänyt jatkaa myös uimakoulun järjestämistä kesällä 2018, joka aloitettiin Saaristotalohankkeen puitteissa kesällä 2017.

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Saaristotalohankkeesta muodostui tärkeä voimavara alueen yhdistysten yhteistyölle ja tapahtumien toteuttamiselle. Velkuan ja Livonsaaren asukkaat kokivat että hankkeen järjestämä toiminta oli merkityksellistä, ja sen järjestämät tapahtumat saivat hyvät kävijämäärät. Kahden vuoden aika on melko lyhyt uusien toimintojen käynnistämiseksi, varsinkin koska ne olivat hyvin monipuolisia ja pyrkivät saavuttamaan eri ikäryhmät. Hankkeelle kehittyi sen kuluessa rooli alueen eri toimijoiden koolle kutsujana ja fasilitoijana, jolle ei hankkeen päätyttyä ole selvää jatkajaa. Alueella olisi tarvetta osa-aikaiselle koordinaattorille, joka tukisi yhdistyksiä niiden vapaaehtoistyöpohjalta tuottamien palvelujen ja tapahtumien tueksi.

Hankkeen toimintojen toteutusmuoto muuttui jonkin verran alkuperäisestä suunnitelmasta sen johdosta, että Sinervon talo ei ollut hankkeen käytössä kuin sen ensimmäiset puoli vuotta.¹ Koska toimintoja ja talkootyötä ei voitu toteuttaa Sinervon talon puitteissa, vaati näiden organisointi hankevetäjältä ennakoitua suuremman työpanoksen tapahtumien järjestämisessä. Tämä vaikutti siihen että hankkeessa jäi suunniteltua vähemmän aikaa mm. perinteenkeruuhaastattelujen työstämiseen ja saaristokasvatuksen toimintojen systematisointiin. Saaristotalohanke tuotti alueen perinteisiin ja kulttuuriin liittyvää materiaalia (äänitallenteita, litteroituja haastatteluja, valokuvia, kirjoituksia ja runoja) sekä kokemuksia (saaristokasvatustoiminnat), joita hankkeen sisältämien resurssien puitteissa ei voitu työstää ja julkaista. Olisi tärkeää saada tämä materiaali työstettyä sellaiseen muotoon, että se olisi helposti saatavilla myös hankkeen jälkeen. Pro Sinervo ry pyrkii hakemaan mahdollista jatkorahoitusta tähän tarkoitukseen.

6. Allekirjoittajat ja päiväys

Susanna Viljanen
Pj., Pro Sinervo ry

Kirsti Martikainen
Hallituksen jäsen, Pro Sinervo ry

Tiina Saaresranta
Hankevetäjä

¹ Velkuan Saaristotalo Sinervo -hanke (nro. 12042) Ilmoitus muuttuneesta tilanteesta Sinervon talon suhteen, 25.1.2017.

Liite 1: Hankkeen toimintojen toteutunut aikataulu

	TOIMENPIDE	KUUKAUSI																							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	Selvitys nykypäivän saaristolaiskulttuurin haasteista ja tulevaisuuden näkymistä.	X	X	X																					
	Suunnittelu	X																							
	Toteutus	X	X	X								X	X												
	Tuloksien analyysi ja kooste		X	X	X									X											
2	Perinnetiedon kerääminen ja dokumentointi.																								
	Suunnittelu	X	X																						
	Toteutus		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Aineiston arkistointi, kategorisointi					X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X					X	X	
3	Järjestetään koulutuksia ja kurssitoimintaa				X		X		X		X		X		X		X		X		X				
4	Saaristokasvatusyhteistyö																								
	Suunnittelu			X	X			X	X				X	X					X	X					
	toteuttaminen			X		X	X		X		X		X	X	X	X		X	X		X		X	X	X
5	Hankkeen lopputuotos																								
	Suunnittelu																			X	X				
	Toteutus																				X	X	X	X	X
6	Hankkeen perinne- ja historiatiedon hyödyntäminen kulttuurihistoriamatkailussa.																		X	X	X	X	X	X	
7	Velkuan Sanomien kehittäminen		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
8	Sinervon kahvit	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
9	Vapaaehtoistoiminnan toteutus ja vapaaehtoisten rekrytointi.																								
	Suunnittelu	X	X	X	X																				
	Vapaaehtoisten rekrytointi				X			X				X									X		X		
10	Kyläfoorumi-yhteistyö							X			X				X				X		X				
11	Toimintastrategia ja resurssisuunnitelma														X	X		X	X		X	X	X	X	X

